

Υπερυπουργείο κατά της γραφειοκρατίας

Το ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΙΣ

«Κάντε μια επιτροπή να διαλύσει όλες τις επιτροπές, για να πάει ο τόπος μπροστά...», λέγεται ότι είπε ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, βλέποντας το χάος το οποίο επικρατούσε στην Ελλάδα μόλις συστάθηκε ο ελληνικό κράτος, μετά την επανάσταση του 1821. Υπάρχει και η ρήση ότι «όσοι συσκέφτονται δεν σκέφτονται...». Και το καλύτερο: «το σκοινί του χωριάτη μονό φθάνει, αλλά διπλό φθάνει και περισσεύει...». Η κατάσταση στην Κύπρο με τις ατέλειωτες επιτροπές, με την απίστευτη γραφειοκρατία και τις επικαλύψεις ευθυνών υψηλόβαθμων αξιωματούχων ξεπέρασε κάθε όριο, την ώρα κατά την οποία τα προβλήματα πολλαπλασιάζονται αντί να μειώνονται.

Πριν από μερικές μέρες, ο καλός υπουργός Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής Φίλιππος Χατζηζαχαρίας ανακοίνωσε με περηφάνεια ότι επιτέλους το 2024 θα λειτουργήσει και στην Κύπρο, η ηλεκτρονική ταυτότητα και η ηλεκτρονική υπογραφή. Η όλη διαδικασία θα γίνεται μέσω της JCC, της εταιρείας των τραπεζών η οποία χειρίζεται τις πιστωτικές κάρτες. Την επομένη, πήναμε τον καφέ μας, με τον καλό φίλο από τα παλιά, Χριστόδουλο Πρωτοπαπά, διευθύνοντα σύμβουλο της ΕΛΛΑΣ ΣΑΤ. Εκείνη την ώρα, η γραμματέας του, από την Αθήνα, του έστειλε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου δύο πολύ σημαντικά έγγραφα, για συμφωνίες και συναλλαγές εκατομμυρίων ευρώ. Διάβασε και επιβεβαίωσε τις συμφωνίες στο κινητό του τηλέφωνο και υπέγραψε με ηλεκτρονική υπογραφή τα έγγραφα. Όλα αυτά σε διάστημα ούτε πέντε λεπτών. Η κουβέντα η οποία ακολούθησε, για τις κουτοπονηρίες των Κυπρίων, ήταν για γέλια και για κλάματα.

Την επομένη, βουλευτές της Επιτροπής Βοιωτικών της Βουλής συζητούσαν τον θεσμό των πιστοποιούντων υπαλλήλων. Μερικές εκατοντάδες μουχταραίοι και άλλοι «αργόσχολοι» ζουν συλλέγοντας πέντε, δέκα, δεκαπέντε, είκοσι, ή και περισσότερα ευρώ, για να πιστοποιούν τις υπογραφές ταλαιπωρημένων πολιτών οι οποίοι θέλουν να μεταβιβάσουν το αυτοκίνητό τους, να πωλήσουν ένα κομμάτι, να μεταβιβάσουν ένα διαμέρισμα ή να κάνουν κάποιες άλλες συναλλαγές με το κράτος. Δεν είναι τόσο τα ευρωδολάρια, τα οποία έχουν μεγάλη αξία, στην εποχή ακρίβειας, όσο η ταλαιπωρία για να βρεις τον πιστοποιούντα υπάλληλο, κόρο στάθμευσης και οι χαμένες εργατοώρες. Αν υπολογίσει κάποιος πόσο στοιχίζει σε καύσιμα και σε χαμένα μεροκάματα η πιστοποίηση μιας υπογραφής, καταλαβαίνει τον παραλογισμό, ο οποίος ταλαιπωρεί αυτή την άθλια δημόσια διοίκηση.

Το τελευταίο διάστημα κατάντησε «μόδα» η έκδοση πιστοποιητικών λευκού ποινικού μητρώου, λες και οι μισοί Κύπριοι είναι εγκληματίες ή δεν ξέρουν οι αστυνομικοί στις γειτονιές ποια είναι τα «παλιόπαιδα». Οι καθηγητές για να διδάξουν θέλουν πιστοποιητικό λευκού ποινικού μητρώου, οι δημοσιογράφοι επίσης, για να εκδώσουν κάθε λίγα χρόνια δημοσιογραφική ταυτότητα, και ένα σωρό άλλοι κλάδοι για να μπορέσουν να δουλέψουν. Η γραφειοκρατία η ίδια. Μια μέρα για να παραδώσεις, αν εντυπο στο Αρχηγείο Αστυνομίας, αν είσαι Λευκωσιώτης, να πληρώσεις το ανάλογο τίμημα, και την επομένη να πάρεις το πιστοποιητικό. Χαμένα ευρώ και χαμένες εργατοώρες. Καλά, είναι τόσο δύσκολο οι υπάλληλοι του υπουργείου Παιδείας, του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών και οι άλλες δημόσιες υπηρεσίες να μπαίνουν μέσα σε έναν υπολογιστή και με το νούμερο της ταυτότητας να μπαίνουν το ιστορικό κάθε πολίτη. Κάτι το οποίο γίνεται έτσι και αλλιώς και στα «κρυφά» και στα «φανερά».

Εκεί στον λόγο του Προεδρικού Μεγάρου, η μια επιτροπή ανταγωνίζεται την άλλη επιτροπή, χωρίς να φαίνεται τουλάχιστον κάποιο ουσιαστικό αποτέλεσμα. Η «υπερυπουργία» Ειρήνη Πιχά δεν φαίνεται να αντιλαμβάνεται τη σύγκρουση την οποία προκαλεί ανάμεσα σε υπουργούς και υφυπουργούς, όπως «συρλιάζουν» σωτηριόδομοι πρωταγωνιστές, αφού παραμένει το «λουκι» της νοοτροπίας της δημόσιας υπηρεσίας. Ακολουθούν οι επόπτες των υπουργών, οι οποίοι κανέναν δεν ξέρει τι κάνουν. Από εκεί και πέρα, ο «στρατός» των υφυπουργών, των Επιτρόπων και των άλλων αξιωματούχων, οι οποίοι συγκρούονται μεταξύ τους, προκαλώντας «γέλιο και κλάμα» ακόμη και στις κοινοβουλευτικές επιτροπές.

Κατά τα άλλα τα φτωχαδικά συνεχίζουν να ανεβαίνουν τον δικό τους Γολγοθά, αφού δεν τα βγάζουν πέρα με τα εξωφρενικά ενοίκια, με την ακρίβεια και την τρέλα με τα πρόστιμα-παγίδες από τις κάμερες φωτοεπιστήμανσης. Τραγελαφικό είναι και το γεγονός ότι οι πολίτες πληρώνουν τεράστιες φορολογίες για να έχουν ένα προβληματικό ΓεΣΥ, με ατέλειωτες ουρές και μείωση του προσδόκιμου ζωής. Οι έξυπνοι της παρέας είναι οι νοσοκόμοι και πολλοί γιατροί που διατηρούν ιδιωτικές ασφάλειες υγείας. Τα ίδια και χειρότερα στην εκπαίδευση, αφού ο σχεδόν τα μισά παιδιά φοιτούν σε ιδιωτικά σχολεία, με πρώτα και καλύτερα τα παιδιά των καθηγητών και των δασκάλων. Πάντως, ό,τι και να «σκαρφίζονται» οι έχοντες εξουσία, δεν μπορούν με καμία δύναμη να ανατρέψουν το «ρακάτι» των αθεράπευτα αισιόδοξων Κυπρίων.

kaparispan@yahoo.gr

Η δημιουργία των στοιχείων του Σύμπαντος

Το ΠΕΤΡΟΥ ΚΡΟΝΗΣ

Για να συντηχθεί ο σίδηρος χρειάζονται τεράστιες ποσότητες ενέργειας -περισσότερες από αυτές που προκύπτουν από την πυρηνική αντίδραση.

Εχετε ποτέ διερωτηθεί πώς δημιουργήθηκαν και από πού προήλθαν τα στοιχεία που βρίσκουμε στον πλανήτη μας; Στοιχεία απαραίτητα για τη ζωή, όπως ο άνθρακας, το οξυγόνο, το κάλιο, το θείο και ο φωσφόρος, τα μέταλλα με τα οποία είναι κατασκευασμένα τα αυτοκίνητα, τα αεροπλάνα και τα πλοία, ή αυτά που θεωρούμε ότι έχουν μια συναισθηματική σχέση όπως τα κοσμήματα από χρυσό, πλατίνα και διαμάντια;

Κατά τη διάρκεια της ολικής έκλειψης ηλίου στις 18 Αυγούστου 1868, αρκετοί αστρονόμοι, χρησιμοποιώντας όργανα φασματοσκοπίας, εντόπισαν ένα νέο στοιχείο στον ήλιο, το ήλιο, το οποίο αποδείχθηκε το δεύτερο πιο άφθονο στοιχείο του σύμπαντος και το οποίο δημιουργείται από το υδρογόνο κάτω από συνθήκες μεγάλων πιέσεων και θερμοκρασιών που επικρατούν στον ήλιο. Κατά τη διάρκεια αυτής της πυρηνικής σύντηξης ελευθερώνονται τεράστιες ποσότητες ενέργειας κυρίως με τη μορφή θερμότητας και φωτός.

Τώρα γνωρίζουμε ότι με τον χρόνο, το ήλιο συντηχεται και αυτό, σχηματίζοντας στοιχεία του άνθρακα, του αζώτου και του οξυγόνου (στοιχείο Αρ. 8 στον Περιοδικό Πίνακα Στοιχείων). Σε αστέρια με μεγαλύτερη μάζα από αυτή του ήλιου, των οποίων η μεγαλύτερη βαρύτητα δημιουργεί περισσότερη πίεση και θερμότητα, στοιχεία πέρα από το οξυγόνο μπορούν να συντηχθούν. Η διαδικασία αυτή μπορεί να συνεχιστεί μόνο έως ότου σχηματιστεί ο σίδηρος (στοιχείο Αρ. 26) στο κέντρο των γιγάντιων άστρων. Τότε η σύντηξη τερματίζεται, γιατί για να συντηχθεί ο σίδηρος χρειάζονται τεράστιες ποσότητες ενέργειας -περισσότερες από αυτές που προκύπτουν από την πυρηνική αντίδραση. Ογκώδη αστέρια μπορούν να μετατραπούν σε διάφορα άλλα είδη, ανάλογα με το πόσο βαριά είναι. Μπορούν να εκραγούν

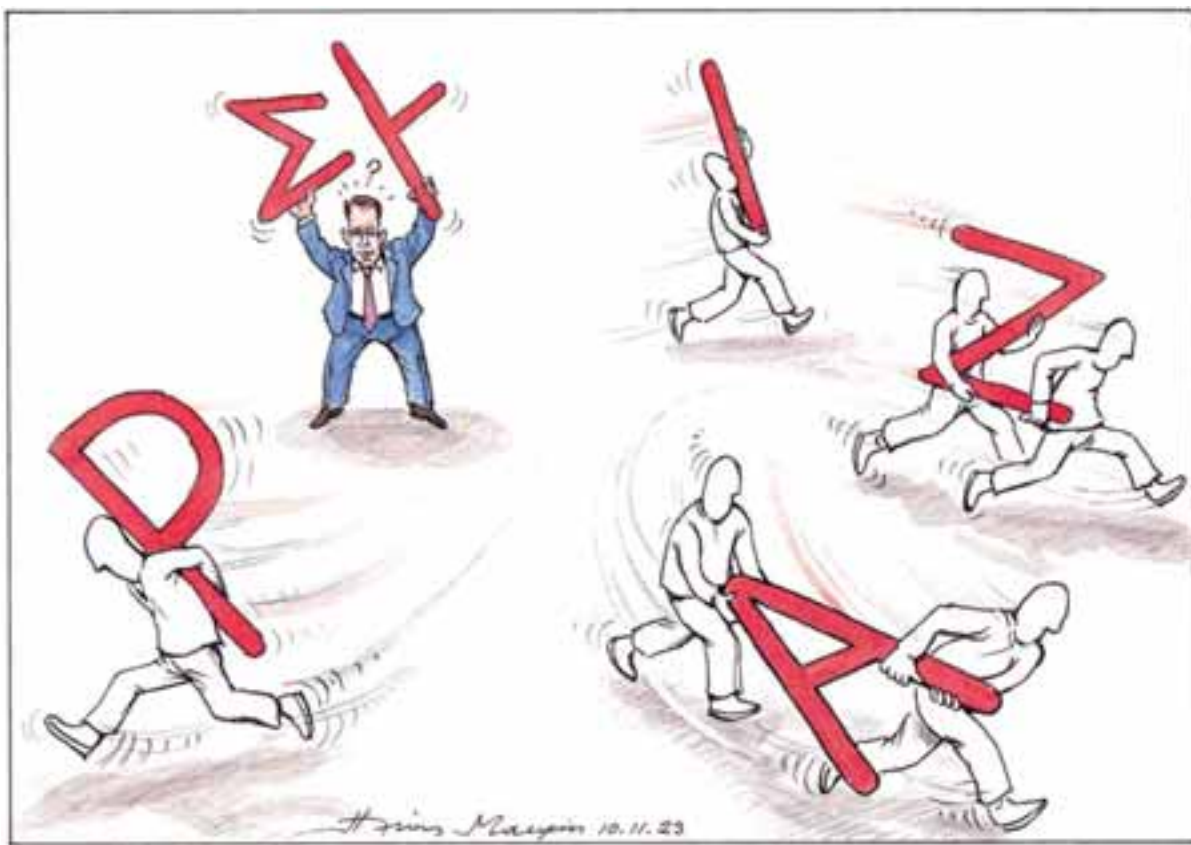
σε Υπερκαινοφανείς αστέρες (Supernova), να καταρρεύσουν σε διάφορους τύπους άστρων νετρονίων ή ακόμη και να σχηματίσουν Μαύρες Τρύπες. Με τις εκρήξεις Υπερκαινοφανών αστέρων σκορπίζονται μεγάλες ποσότητες στοιχείων τα οποία καταλήγουν στο διάστημα υπό μορφή νεφελωμάτων από τα οποία δημιουργούνται νέα αστέρια και πλανήτες. Για περισσότερο από μια χιλιετία, οι αλχημιστές πάλευαν να μετατρέψουν ένα στοιχείο σε ένα άλλο. Αναζητούσαν τη φιλοσοφική πέτρα, η οποία θα μπορούσε να μετατρέψει βασικά μέταλλα όπως ο μόλυβδος και ο υδράργυρος σε χρυσό. Ακόμη και ο μεγάλος Ισαάκ Νεύτωνας γοητεύτηκε από την ιδέα της μεταστοιχείωσης. Πράγματι, ορισμένοι ιστορικοί τον αναφέρουν ως «ο τελευταίος μεγάλος αλχημιστής». Οι τεράστιες όμως δυνάμεις της φύσης που δημιουργούν αυτά τα στοιχεία, βρίσκονταν πέρα από την αντίληψη των πρώτων πειραματιστών.

Η προέλευση των βαρέων στοιχείων άρχισε να κατανοείται με τη δημοσίευση της ειδικής θεωρίας της σχετικότητας του Αϊνστάιν το 1905. Ήταν σε αυτό το θεμελιώδες έργο που εμφανίστηκε για πρώτη φορά η εξίσωση $E=mc^2$. Στην αρχή δεν ήταν προφανές πόσο σημαντική ήταν αυτή η εξίσωση για την κατανόηση του σύμπαντος, αλλά η εφαρμογή της στο πρόβλημα της τεράστιας παραγωγής ενέργειας του ήλιου θα είχε εκτεταμένες επιπτώσεις. Όχι μόνο εξήγησε γιατί ο ήλιος και άλλα αστέρια μπορούσαν να λάμπουν για δεκάεκατομμύρια χρόνια, αλλά βοήθησε επίσης να δείξει πώς σχηματίζονται στοιχεία βαρύτερα από το υδρογόνο. Το υδρογόνο ήταν το πρώτο στοιχείο που δημιουργήθηκε μετά την Μεγάλη Έκρηξη.

Σε περίπου πέντε δεκάεκατομμύρια χρόνια, το δικό μας άστρο, ο ήλιος, ο οποίος δεν έχει το μέγεθος για να εκραγεί σε Υπερκαινοφανή αστέρα, θα μετατραπεί σε έναν Κόκκινο Γίγαντα, αφού θα έχει πλέον καταναλωθεί όλο το υδρογόνο. Ο πυρήνας του άστρου θα συρρικνωθεί, αλλά τα εξωτερικά του στρώματα θα επεκταθούν μέχρι την τροχιά του Άρη, καταπίνοντας και καίγοντας τον πλανήτη μας στη διαδικασία.

As μην ανησυχούμε. Πέντε δεκάεκατομμύρια χρόνια είναι αρκετός χρόνος για να συνεχίσουμε να απολαμβάνουμε τα κοσμήματά μας. Το χρυσάφι πιστεύεται ότι παράγεται κατά την πυρηνοσύνθεση των εκρήξεων Υπερκαινοφανών αστέρων, και από τη σύγκρουση άστρων νετρονίων. Τα τρέχοντα αστροφυσικά μοντέλα υποδεικνύουν ότι αυτό το συμβάν συγχώνευσης αστεριών νετρονίων δημιουργεί χρυσάφι ισοδύναμο με ταξί τριών και 13ων μαζών της Γης!

Ο κ. Πέτρος Κρόνης είναι μηχανολόγος και ερευνητής μηχανικός, petros.kronis@gmail.com

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΜΑΚΡΗ. imakris@kathimerini.gr

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΧΡΙΣΤΙΑ

Ο Ντε Γκολ και ο νέος αντισημιτισμός

Το ψήφισμα της 27ης Οκτωβρίου 2023 των Ηνωμένων Εθνών για άμεση εκκενρωτική Γάζα, χωρίς να αναφέρεται πούθενά η Χαμάς και τα αποτρόπαια εγκλήματα της 7ης Οκτωβρίου, δείχνει με τον πλέον απροκάλυπτο τρόπο την επαίσχυντη στάση όσων προτιμούν να σβήσουν από τη συλλογική μνήμη τις σφαγές της Χαμάς για να προσπληθώσουν αποκλειστικά και μόνο στην «ανθρωπιστική» υπόθεση της Γάζας. Ορθώς Κύπρος και Ελλάδα συντάχθηκαν με την πλειονότητα των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης -τέσσερις χώρες καταψήφισαν, δεκαπέντε χώρες απείχαν, ενώ οκτώ υπερψήφισαν. Σε πρόσφατη συνέντευξή του, ο Michael Walzer, συγγραφέας του έργου αναφορά στο πεδίο των σπουδών πολέμου, «Δίκαιο και άδικο πόλεμοι» (1977), αναγνώρισε ότι ο πόλεμος του Ισραήλ κατά της Χαμάς είναι ο ορισμός του δικαίου πολέμου. Αυτός είναι και ο λόγος που το ψήφισμα αγνόησε τόσο προκλητικά τις φρικαλεότητες της Χαμάς, διότι κανείς δεν έχει δικαίωμα

να ζητήσει τον τερματισμό ενός δικαίου πολέμου πριν από την οριστική εξουδετέρωση της απειλής που τον ξεκίνησε. Ακόμη και η εκκενρωτική πρέπει να είναι ουδέτερη, να μην ωφελεί δηλαδή τον εχθρό που τελεί εν αδίκω. Παύση των εκθροπραξιών προφανώς ζητούν οι τρομοκράτες της Χαμάς, οι οποίοι και ευθύνονται για την εκατόμηνη των θυμάτων, καθώς παιδιά και άμαχοι, νοσοκομεία και νηπιαγωγεία χρησιμοποιούν ως ασπίδα προστασίας. Αίσθηση όμως προκάλεσε η στάση της Γαλλίας του Μακρόν, ο οποίος, αν και έσπευσε στο Ισραήλ για να εκφράσει τη στήριξη του στον δοκιμαζόμενο ισραηλινοί λαό, δεν δίστασε να υπερψήφισε μια αμφιλεγόμενη, μη δεσμευτική λόγω του μεροληπτικού χαρακτήρα της, πρόταση ψηφίσματος. Ο ευρωπαϊστής Μακρόν, ενώ μέμφεται την απουσία ουσιαστικής εξωτερικής πολιτικής της Ένωσης, δε δίστασε να «σπίσει» το γαλλογερμανικό διδύμο. Ενώ η Γερμανία απείχε, επιδεικνύοντας πολιτική φρόνηση, η Γαλλία υπερψήφισε το κείμενο, συντασσόμενη με την Τουρκία του Ερντογάν και τη Ρωσία του Πούτιν.

Ακόμη και η εκκενρωτική πρέπει να είναι ουδέτερη, να μην ωφελεί δηλαδή τον εχθρό που τελεί εν αδίκω.

Πώς ερμηνεύεται η αντιφατική αυτή στάση; Πίσω από αυτό το γεγονός κρύβεται μια γενικότερη αντι-ισραηλιτική τάση της γαλλικής εξωτερικής πολιτικής, άρρηκτα συνδεδεμένη με τον Ντε Γκολ και την γκολική Δεξιά, προς την οποία ο Μακρόν κλείνει το μάτι, την ώρα που η γαλλική Ακροδεξιά αποθεύεται υπέρ του Ισραήλ.

Το 1968, ο Raymond Aron δημοσιεύει το έργο του «Ο Ντε Γκολ, το Ισραήλ και οι Εβραίοι». Στο πρώτο μέρος του βιβλίου, με τίτλο «Η συνέντευξη Τύπου», ο Aron αναλύει τα λεγόμενα του Ντε Γκολ στη συνέντευξη Τύπου της 27ης Νοεμβρίου 1967. Στο δεύτερο μέρος, «Κατά τη διάρκεια της κρίσης», συγκεντρώνει τα άρθρα του στον Figaro και τον Figaro Littéraire της περιόδου Μαΐου-Ιουνίου 1967. Κατά

τη διάρκεια της συγκεκριμένης συνέντευξης, ο Ντε Γκολ χαρακτήρισε τους Εβραίους ως «λαό-ελίτ, βέβαια για τον εαυτό του και με κυριαρχικά ένστικτα (peuple d'élite, sûr de lui et dominateur)». «Η συνέντευξη Τύπου ενέκρινε πανηγυρικά έναν νέο αντισημιτισμό», σχολιάζει ο Aron, κάτι που δεν άργησε να γίνει αντιληπτό τόσο από τους Εβραίους όλου του κόσμου, όσο και από τους εχθρούς τους: «Ο στρατηγός Ντε Γκολ εγκαίνιασε συνεδριάζει και σκόπιμα μια νέα περίοδο στην εβραϊκή ιστορία και ίσως στον αντισημιτισμό. Όλα είναι και πάλι δυνατά. Όλα αρχίζουν ξανά. Φυσικά, δεν τίθεται θέμα διώξεων, μόνο κακοβουλίας. Δεν ήταν καιρός για περιφρόνηση αλλά για καχυποψία». Ακόμη πιο ορμητικός ήταν ο Aron στην κρίση του σχετικά με την αλληλουχία των γεγονότων που οδήγησαν στον Πόλεμο των Έξι Ημερών, τον Ιούνιο του 1967: «Αν ο στρατηγός Ντε Γκολ είχε χρησιμοποιήσει την επιρροή του στον πρόεδρο Νάσερ για να τον αποτρέψει από την περιπέτεια, αν, μόνος του ή σε συμφωνία με τις Ηνωμένες Πολιτείες και τη Μεγάλη Βρετανία,

είχε τηρήσει τη δέσμευση που είχε αναλάβει η κυβέρνηση της Τέταρτης Γαλλικής Δημοκρατίας να διατηρήσει την ελευθερία της ναυσιπλοΐας στον Κόλπο της Άκαμπα, ο Πόλεμος των Έξι Ημερών δεν θα είχε συμβεί.

Ο στρατηγός Ντε Γκολ δεν έκανε τίποτα για να αποτρέψει τον αποκλεισμό του Κόλπου της Άκαμπα, τη συγκέντρωση αιγυπτιακών στρατευμάτων στο Σινά, τη συμμαχία Ιορδανίας - Συρίας ή την εισοδηματική ισορροπία των στρατευμάτων στην Ιορδανία. Με άλλα λόγια, δεν έκανε τίποτα για να αποτρέψει τα γεγονότα που οδήγησαν αναπόφευκτα στην έκρηξη της αραβοισραηλινής σύρραξης.

Ο διανοούμενος Raymond Aron μπορεί να ακολούθησε τον στρατηγό στο Λονδίνο και να ήταν αρκετά κοντά του πολιτικά, δεν κατανόησε όμως ποτέ την αδικαιολόγητη επίθεση του Ντε Γκολ στο Ισραήλ και τους Εβραίους. Με μια του φράση, συνεπώς προς τις πολιτικές του πράξεις, είχε αναφέρει ότι η Δύση είχε πετύχει με το τέλος του ιμπεριαλισμού. Καταλήγει ο Aron: «Γιατί ο στρατηγός Ντε Γκολ απο-

κατέστησε σε επίσημο τόνο τον αντισημιτισμό; Για να δώσει στον εαυτό του την ευχαρίστηση του σκανδάλου;

Για να τιμωρήσει τους Ισραηλινούς για την ανυπακοή τους και τους Εβραίους για τον περιοριστικό αντιγκολισμό τους; Για να απαγορεύσει πανηγυρικά κάθε υπόνοια διπλής υποταγής; Για να πουλήσει μερικά ακόμη Mirage στις αραβικές χώρες; Στόχευε τις Ηνωμένες Πολιτείες χτυπώντας τους Εβραίους; Μήπως ήθελε να θέσει σε άλλη μια δοκιμασία την άνευ όρων αφοσίωση ορισμένων από τους πιστούς του, που υπέφεραν στη σκιά του; Μήπως ενεργούσε ως απόγονος του Λουδοβίκου ΙΔ', ο οποίος δεν ανεδέχονταν τους Προτεστάντες; Ως κληρονόμος των Ιακωβίνων που αγαπούσαν τόσο πολύ την ελευθερία ώστε να απαγορεύουν στους πολίτες να αισθάνονται οτιδήποτε άλλο; Είλικρινά, δεν το γνωρίζω. Ο νέος αντισημιτισμός έχει φτάσει σήμερα στο αποκορύφωμά του.

Ο κ. Παναγιώτης Χριστιάς είναι αν. καθηγητής πολιτικής και κοινωνικής φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Κύπρου.